

Kopia
Enligt förteckning
sista sidan

Länsstyrelsen - Gotlands län

96-07-18

Överdagande har ej skett
no. föreskriven tid.

Eva Jacobsson
Eva Jacobsson
Registrator

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten
Hornet 2, Prälsningsarmén på Mellangatan 21 i Visby

BESLUT

Visby innerstad har bevarat egenarten hos gången tids byggnadsskick och är därför att anse som synnerligen märklig. Fastigheten Hornet 2 ingår som en välbevarad del av denna bebyggelsemiljö. Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lag (1988:950) om kulturminnen mm denna fastighet för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen av ovan angivna fastighet skall de två sammanbyggda stenhusen samt den tillhörande tomten enligt bifogade karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

Fastigheten är bebyggd med två stenhus av medeltida ursprung. Husen är uppförda i två plan med källare och vind, slätputsade grå och med orange-röda plåttak. Snickerierna är målade i gråblått.

Under medeltiden var kvarteret Hornet delat ungefär mitt på med en gränd löpande i väst-östlig sträckning. Gränden övergick så småningom till tomtmark, men fram till ca år 1850 fanns den ännu kvar i öster (motsvarande nuvarande Hornet 2) med ett ännu bevarat men inbyggt gatuvalv, som förenade byggnaderna norr och söder om gränden.

Den södra byggnaden består av en eller två medeltidsbyggnader. I öster finns en högkällare täckt av fyra kryssvalv, uppburna av en skulpterad kolonn. I väster finns en tunnvalvd högkällare. Bjälklagen i husen är utbytta i sen tid. Medeltidshuset vände portar mot gränden i norr. Byggnaderna bevarar medeltida murverk i full höjd, östra gavelspetsen är sannolikt ändrad.

Norra byggnaden innehåller medeltida murverk (enligt undersökningar bl a år 1938) i åtminstone södra och västra murarna. Över den f d gränden bevaras det tunnvalvda gatuvalvet, nu inlagt i byggnaden. I muren norr om f d gränden bevaras bl a flera ursprungliga öppningar.

Vid en genomgripande ombyggnad på 1850-talet lades gränden igen och de två äldre byggnaderna byggdes samman fullständigt. Huset ägdes då av källarmästare Ytterberg, som utvidgade den teater- och nöjeslokal han redan tidigare drivit i byggnaderna. Vid ombyggnaden tillkom den s k Oskarssalen vars volym m m bevaras med få förändringar.

Vid 1880-talet övertogs fastigheten av Prälsningsarmén, men nöjes- och restaurangverksamhet bedrevs i delar av byggnaderna fram till 1960-talet.

År 1938 genomfördes ytterligare en större ombyggnad då bl a de nedre bjälklagen i den södra byggnaden samt i den f d gränden ersattes. Snickerier och inredning präglas av denna ombyggnad och därpå följande ändringar för restaurangverksamheten. På 1940-talet tillkom i en envånings entrébyggnad, lagd utmed södra medeltidshusets långsida.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader får inte rivras eller till sitt yttre byggas om eller till. Inga förändringar får heller ske vad gäller murverk och stomme, tak- och fasadmaterial eller övrig exteriör utformning.
2. I medeltidsbyggnadernas inre får inte göras ingrepp i eller ändring av medeltida murverk, valv, pelare och öppningar. I bägge byggnaderna får bärande konstruktioner och äldre (äldre än 1938) rumsindelning och skorstensstockar ej rivras eller ändras.
3. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella och till byggnaden anpassade material och metoder användas. Utförandet skall ske på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Den tillhörande tomten skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte för-

12.06.1996

221-1903-95

Livsmiljöenheten/kultur

vanskas. Eventuella ändringar och tillägg på tomter såsom annan markbeläggning, uppsättning av anordningar som antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor mm skall utföras i samråd med länsstyrelsen. Gårdsmurar med grindar ingår i BM och får endast ändras i samråd med länsstyrelsen.

FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Före underhåll eller restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Till beslutet bifogas länsstyrelsens förslag till riktlinjer för framtida upprustningsarbeten.

Även för BM prövas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

EV ÄNDRING AV BM

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot de meddelade skyddsföreskrifterna anses nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ lag om kulturminnen mm meddela tillstånd härtill.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap 1§ lag om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Thorsten Andersson.

Föredragande har varit länsantikvarie Marita Jonsson.

I den slutliga handläggningen har även deltagit förste länsassessorn Nils Strehlenert.

Länsstyrelsen
Gotlands län

Livsmiljöenheten/kultur

BESLUT

12.06.1996

221-1903-95

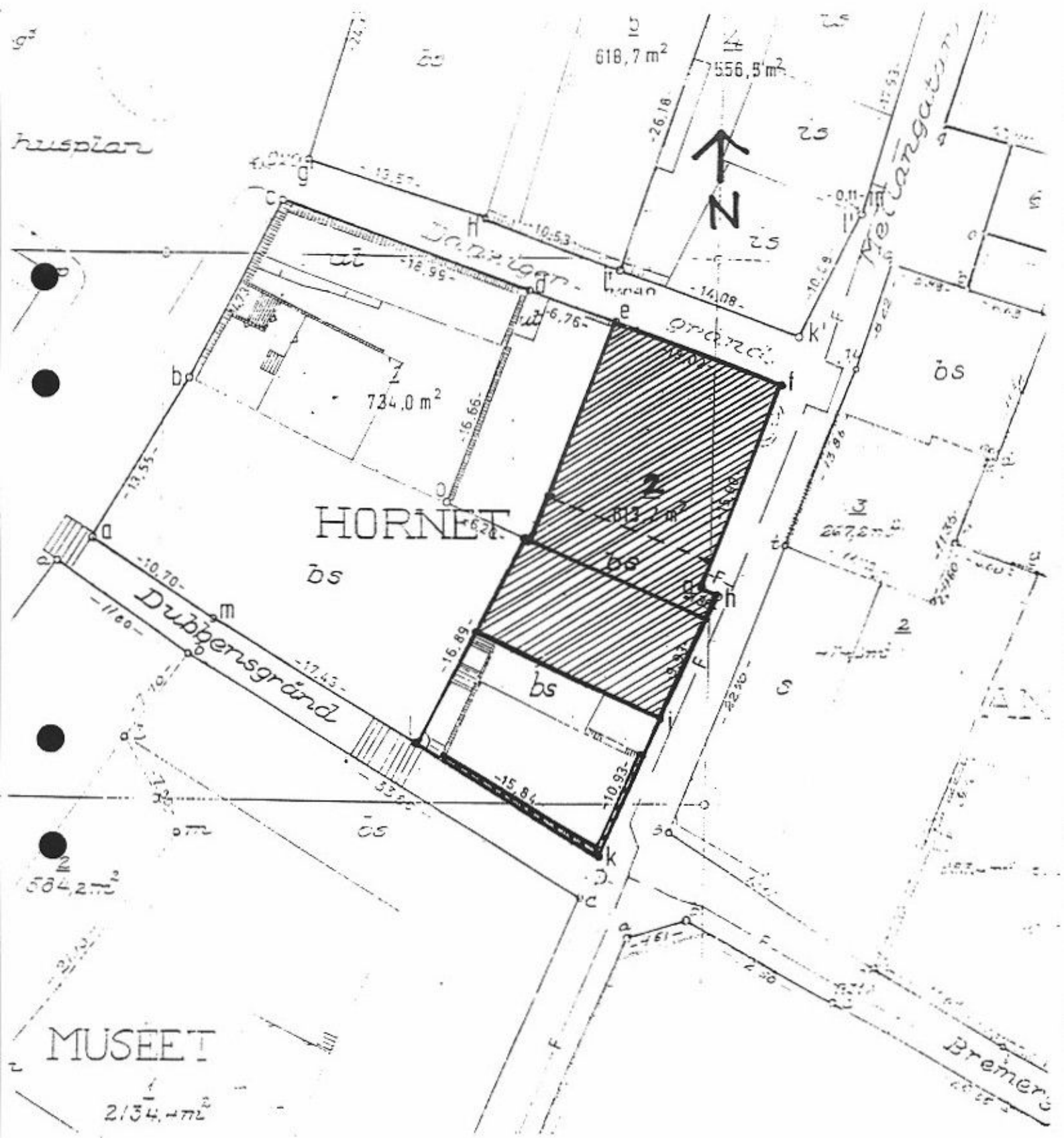
4

Thorsten Andersson

Marita Jonsson

Kopia
RAÅ
Byggnadsnämnden
Gotlands Fornsal
Kultur- och fritidsnämnden
Frälsningsarmén i Visby, Mellangatan 21

Kopia av lagakraftvunnet beslut
RAÅ
Lantmäterimyndigheten
Gotlands Fornsal
Byggnadsnämnden
Planenheten
Länsantikvarien

husplan

HORNET

Dubbensgränd

Bremer's

MUSEET

2134.4 m²

618.7 m²

556.5 m²

734.0 m²

813.2 m²